

Dvärgsparv

Förekommer mycket sällsynt i norra Sverige, framför allt i östra Norrbotten. De svenska förekomsterna ligger precis i kanten av artens utbredning. Antalet varierar mellan år och troligen är den tillfällig på många platser. Förekomsten i Sverige är dåligt känd. Flyttfågel.

Rödlistestatus 2015: Sårbar (VU)

Populationsutveckling:

1980–2012: okänt

2001–2012: okänt

Fågeldirektivet: Nej

Häckningsperiod: 1 juni – 10 augusti

Ekologiska krav

Dvärgsparven häckar i fuktig, gles blandskog med rikt inslag av dvärgbjörk- eller videsnår, ofta precis i övergången mellan skog och myrmark. Trädskiktet består av senvuxen tall, gran, björk och gråal. Den kan också finnas i videbuskage utmed vattendrag, före detta slåtterängar eller på myrar. I Finland förekommer häckning även på fuktiga, igenväxande hyggen och i tät, vegetationsrik björkskog. Häckning i skog uppges vara vanligast efter vårar med kraftiga översvämningar. De flesta fynden är i skogslandet, men häckningar är konstaterade såväl på öar i Bottenviken som i fjälltrakterna där den också är funnen i ren fjällbjörkskog.

De gemensamma dragen för häckningsplatserna verkar vara att de är mer eller mindre öppna, fuktiga och med ett välutvecklat buskskikt. Många revir ligger med andra ord knappast i produktiv skogsmark. Den väljer dock inte så blöta områden som videsparv.

Reviren är troligtvis i storleksordningen 1 hektar, men kan ibland vara betydligt mindre. Ofta häckar flera par i närheten av varandra.

Det finns mycket stora arealer lämplig häckningsmiljö i Sverige och populationen begränsas av andra faktorer. Det finns få lokaler i Sverige varifrån den rapporteras årligen.

Hänsyn vid skogsbruksåtgärder

Arten är så ovanlig att man före skogsbruksåtgärder vid häckningsplatser alltid bör kontakta naturvårdsexpertis på Skogsstyrelsen eller Länsstyrelsen. Det är även lämpligt att göra ett besök i fält tillsammans med lokal expertis för att i detalj diskutera hänsyn och lämpliga åtgärder i det aktuella området. Detta gäller platser där häckning konstaterats eller är trolig, särskilt i områden som hyst arten under flera år.

Foto: PGB P-G Bentz/sturnus.se

SOF-Birdlife förslag till Artvis vägledning

Många revir är belägna i miljöer som inte är aktuella för skogsbruk eller som är lämpliga som skyddszon mot myrar eller vattendrag. Större hänsyn är i första hand motiverad i områden med permanenta förekomster, häckning eller förekomst av flera revirhävdande hanar.

- Undvik avverkning eller andra skogliga åtgärder (inklusive plantering, markberedning, röjning) under perioden 1 juni – 10 augusti inom revir med dvärgsparv.
- Lämna 20 meter kantzon av gran och lövträd mot sumpskogar och myrar. Lämna 30 meter kantzon av gran och lövträd mot sjöar och större vattendrag. Lämna funktionella kantzoner av gran och lövträd mot bäckar.

Skogsvårdslagen säger

- Avverkning eller skogsvårdsåtgärder får inte ske på skogliga impediment >0,1 hektar (SVL 13a §).
- Undvik skogsbruksåtgärder som kan skada hänsynskrävande miljöer, (SKSFS 7:17).
- Lämna funktionella kantzoner med träd och buskar mot hänsynskrävande miljöer, som bäckar, raviner, myrar och sumpskogar, m.m. (SKSFS 7:21).
- En funktionell kantzon utmed sjöar och vattendrag lämnas oplanterad eller planterad med löv (SKSFS 7:22).
- Bryt inte stubbar på blöt-fuktig mark, kraftigt lutande mark (SKSFS 7:27).
- Förhindra körskador som skadar torvmark vid sjöar eller vattendrag (SKSFS 7:28).
- Markbered inte i kantzoner mot sjöar, vattendrag eller våtmarker (SKSFS 7:29).

Indikator på skyddsvärd skog

Arten är inte signalart för skogliga värdekärnor.

Regional tillämpning

Arten är så glest förekommande i hela utbredningsområdet att det inte är motiverat att behandla förekomster på olika sätt.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

Inga åtgärder är aktuella.

Lästips

Artfakta för dvärgsparv. <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100050>.
webbplats,

ArtDatabankens